

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział IX Gospodarczy w składzie :

Przewodniczący : SSO Maria J. Werle

Protokolant: st. sekr. sąd. Iwona Jarecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 czerwca 2016 roku w Poznaniu

sprawy

z powództwa

1. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

2. (...) Ltd z siedzibą w S. A. (Wielka Brytania)

przeciwko Zakładowi (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż.

o ustalenie

1. ustala bezskuteczność oświadczenia woli pozwanego Zakładu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż. o wypowiedzeniu umowy nr (...), zawartej przez pozwanego z powodami (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. oraz (...) Ltd z siedzibą w S. A. (Wielka Brytania) w dniu 02 sierpnia 2011 roku, złożone w piśmie z dnia 22 kwietnia 2014 roku

2. kosztami postępowania obciąża pozwanego i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 20.423,65 złotych, w tym 7.217,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Maria J. Werle

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 07 kwietnia 2014 roku powodowie (...) sp. z o.o. z siedzibą w (...) Ltd z siedzibą w Wielkiej Brytanii wnieśli przeciwko Zakładowi (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ż. o ustalenie bezskuteczności oświadczenia woli pozwanego o wypowiedzeniu umowy nr (...), zawartej przez pozwanego z powodami w dniu 02 sierpnia 2011 roku, złożone w piśmie z dnia 22 kwietnia 2014 roku oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, iż (...) sp. z o.o. od ponad 15 lat świadczy usługi konsultingowe i inżynierskie dla sektora transportowego i środowiskowego, prowadząc działalność gospodarczą na terenie całego kraju. Jego klientami są zarówno podmioty prywatne, jak i podmioty publiczne.

Powodowie zawarli w 2010 roku umowę konsorcjum, w celu wspólnego ubiegania się o udzielenie przez pozwanego zamówienia publicznego na świadczenie usług inżyniera kontraktu, dotyczących organizacji, koordynacji, nadzorowania, zarządzania, sprawozdawczości oraz rozliczenia procesu inwestycyjnego projektu „Gospodarka odpadami w obrębie powiatów (...) i (...)”.

Warunki udziału w postępowaniu przetargowym zostały określone w opracowanej przez pozwanego Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (...). Zgodnie z postanowieniami Części II SIWZ przyszły wykonawca nie mógł powierzyć wykonywania zadań Specjalisty Kluczowego nr I: Menedżera Kontraktu - Rezydenta oraz Specjalisty Kluczowego nr II: Menedżera (...) podwykonawcom. Jednocześnie, w Części I SIWZ, wykonawcy ubiegający się o udzielenie zamówienia zostali zobowiązani do wskazania już na etapie postępowania przetargowego osób, które będą wykonywały zadania specjalistów kluczowych wraz z informacjami na temat ich kwalifikacji zawodowych, doświadczenia oraz wykształcenia, jak również informacjami na temat podstawy prawnej do dysponowania przez przyszłego wykonawcę rzeczonymi osobami. Co istotne, żadne postanowienie SIWZ nie wskazywało, na podstawie jakiego stosunku prawnego przyszły wykonawca ma powierzyć specjalistom kluczowym wykonywanie przewidzianych dla nich zadań. W szczególności, SIWZ nie wprowadzało obowiązku wykonywania tych zadań na podstawie umów o pracę. Wręcz przeciwnie, w Części I SIWZ pozwany wprost wskazał – poprzez sformułowanie wymogu podania podstawy prawnej do dysponowania przez przyszłego wykonawcę specjalistami kluczowymi – że dopuszcza różne podstawy prawne zlecenia zadań specjalistów kluczowych.

W styczniu 2011 roku powodowie spółki złożyły wspólnie ofertę w postępowaniu przetargowym zorganizowanym przez pozwanego. W ofercie powodowie wskazali osoby, które miały wykonywać zadania specjalistów kluczowych wraz z opisem ich wykształcenia, kwalifikacji, umiejętności oraz poziomu znajomości języka polskiego, przygotowanym według wzoru stanowiącego załącznik nr 6 do Części I SIWZ. Co istotne, powodowie w żadnej części oferty nie wskazali, że zatrudnią specjalistów kluczowych na podstawie umów o pracę.

Powodowie wyjaśnili, że pozwany przeanalizował złożone oferty i wybrał ich ofertę. W konsekwencji, w dniu 02 sierpnia 2011 roku pozwany zawarł umowę z powodami na realizację zamówienia publicznego, współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności o świadczenie usług inżyniera kontraktu dla projektu „Gospodarka odpadami w obrębie powiatu (...) i (...)”.

Zgodnie z ofertą początkowo zadania Specjalisty Kluczowego nr I: Menedżera Kontraktu - Rezydenta wykonywał W. G., zaś Specjalisty Kluczowego nr II: Menedżera (...) P. K..

Powodowie podali, że we wrześniu 2011 roku pojawiła się konieczność zmiany personelu wykonującego zadania Specjalisty Kluczowego nr I: Menedżera Kontraktu - Rezydenta. W związku z powyższym wystąpili z wnioskiem do pozwanego o wyrażenie zgody na zmianę Specjalisty Kluczowego nr I: Menedżera Kontraktu - Rezydenta z W. G. na D. S.. Pozwany zaakceptował wyżej wskazaną zmianę pismem z dnia 22 września 2011 roku i nie wniósł w tym zakresie żadnych zastrzeżeń. W szczególności pozwany nie zakwestionował doświadczenia, kwalifikacji lub umiejętności nowego specjalisty. Nie stanowiło również problemu dla pozwanego, że nowy specjalista kluczowy nr I nie jest zatrudniony przez powodów.

W marcu 2013 roku pojawiła się konieczność zmiany na stanowisku Specjalisty Kluczowego nr II: Menedżera (...). Wobec powyższego, na podstawie § 12 ust. 1 i 2 umowy, w dniu 01 marca 2013 roku powodowie wystąpili z wnioskiem do pozwanego o wyrażenie zgody na zmianę Specjalisty Kluczowego nr II: Menedżera Finansów z P. K. na A. S.. Pozwany zaakceptował wyżej wskazaną zmianę pismem z dnia 12 marca 2013 roku i nie wniósł w tym zakresie żadnych zastrzeżeń. W szczególności, pozwany nie zakwestionował doświadczenia, kwalifikacji lub umiejętności nowego specjalisty. Nie stanowiło również problemu dla pozwanego, że nowy specjalista kluczowy nr II nie jest zatrudniony przez powodów na podstawie umowy o pracę.

Po ponad dwóch latach należytego wykonywania umowy przez powodów, pismem z dnia 18 listopada 2013 roku, pozwany niespodziewanie wezwał powodów do przedstawienia w terminie 7 dni dokumentów potwierdzających zatrudnienie w powodowych spółkach zarówno D. S., jak i A. S..

W odpowiedzi na powyższe wezwanie pan J. A. skontaktował się z I. B. i wskazał, że zarówno D. S., jak i A. S., prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą i nie są zatrudnieni przez powodów na podstawie umów o pracę, zaś zadania specjalistów kluczowych wykonują na podstawie umów o współpracę, czego pozwany jest od dawna świadomy. I.

B. poinformowała wówczas J. A., że pozwany wycofuje pismo z dnia 18 listopada 2013 roku, a powodowie mają je traktować jako „niebyłe”.

Powodowie wyjaśnili, że przez kolejne pięć miesięcy bez zastrzeżeń pozwanego realizowali umowę, w tym D. S. oraz A. S. wykonywali obowiązki specjalistów kluczowych. W tym czasie miał narastać konflikt personalny pomiędzy D. S. a J. P. (1), prezesem zarządu pozwanego. W dniu 22 kwietnia 2014 roku J. P. (1) skierował do powodów oświadczenie o wypowiedzeniu umowy. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazał, że osoby wykonujące obowiązki specjalisty kluczowego nr I: Menedżera Kontraktu - Rezydenta oraz Specjalisty - Kluczowego nr II: Menedżera (...) prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą, co w opinii pozwanego stanowiło naruszenie zakazu podwykonawstwa wyrażonego w § 11 ust. 1 umowy oraz podstawę do wypowiedzenia umowy w myśl § 15 ust. 1 pkt 1.

Wobec wypowiedzenia umowy powodowie mogli wykonywać swoje kontraktowe obowiązki jedynie do dnia 08 maja 2014 roku, kiedy to zostali poproszeni o opuszczenie placu budowy. W tej dacie wartość niezrealizowanego przez powodów zamówienia wynosiła 248.205,39 złotych brutto. Obowiązki powodów przejął następnie (...) J. P. (2).

Zdaniem powodów wbrew twierdzeniom pozwanego postanowienia umowy nie stanowią, aby powodowie byli zobowiązani nawiązać współpracę ze specjalistą kluczowym nr I: Menedżerem Kontraktu-Rezydentem oraz Specjalistą Kluczowym nr II: Menedżerem Finansowym na podstawie umowy o pracę. Wręcz przeciwnie, z postanowień Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, która zgodnie z § 1 ust. 1 umowy stanowi integralną część umowy, wynika, że pozwany już na etapie postępowania przetargowego dopuszczał możliwość nawiązywania przez powodów współpracy ze Specjalistami Kluczowymi na podstawie różnych stosunków prawnych, z wyłączeniem jedynie stosunku podwykonawstwa.

Powodowie wyjaśnili, że jedynie względy finansowe przesądziły o tym, że zarówno D. S., jak i A. S. zdecydowali o współpracy z powodami na zasadzie samozatrudnienia. Wykonywali oni jednak swoje zadania wynikające z umów o współpracę w imieniu powodów, oraz w terminach i w sposób zgodny z otrzymanymi od powodów wiążącymi instrukcjami oraz poleceniami.

W ocenie powodów już tylko pobieżna analiza postanowień umów o współpracę zawartych przez powodów ze specjalistami kluczowymi, prowadzi do wniosku, że nie wykonywali oni swoich zadań w imieniu własnym, samodzielnie i niezależnie od woli powodów, lecz w imieniu powodów oraz pod ich bieżącą kontrolą i kierownictwem, co wyklucza możliwość kwalifikowania rzeczonych stosunków prawnych jako stosunków podwykonawstwa. Co za tym idzie, chybione są twierdzenia pozwanego, jakoby powodowie nawiązując współpracę z D. S. oraz A. S. naruszyli zakaz wyrażony w § 11 ust. 1 umowy.

Powodowie nadmienili również, że pozwany doskonale zdaje sobie sprawę z tego, że powodowie nie byli zobowiązani do zatrudnienia specjalistów kluczowych na podstawie umów o pracę. Stąd przez ponad dwa lata pozwany nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń wobec samozatrudnienia specjalistów kluczowych, akceptował również za każdym razem zmiany na rzeczonych stanowiskach, mimo że proponowany przez powodów personel nie był zatrudniony na podstawie umów o pracę. Zdaniem powodów zarzewiem niniejszego sporu – wbrew twierdzeniom pozwanego – nie jest naruszenie przez powodów zakazu podwykonawstwa. Prawdziwym powodem wypowiedzenia umowy przez pozwanego jest konflikt personalny pomiędzy jednym ze specjalistów kluczowych, D. S., a prezesem zarządu pozwanego, J. P. (1). Pozwany wykorzystał fakt samozatrudnienia specjalistów kluczowych do wykreowania wrażenia, że powodowie podlegają zadaniom specjalistów kluczowych podwykonawcom. Co przy tym istotne, pozwany poczekał ze złożeniem oświadczenia o wypowiedzeniu umowy do czasu wykonania przez powodów w zasadzie całości prac objętych kluczową częścią umowy, po to, by w okresie zgłaszania wad rozwiązać stosunek prawny łączący go z powodami.

Uzasadniając posiadanie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa powodowie wskazali, że w niniejszej sprawie ustalenie bezskuteczności oświadczenia pozwanego o wypowiedzeniu umowy ma znaczenie prawne dla powodów, albowiem niezakwestionowanie skuteczności wypowiedzenia grozi wykluczeniem powodów na 3 lata z udziału w każdym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonym przez pozwanego. Zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 1a) Prawa Zamówień Publicznych z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się wykonawców, z którymi

dany zamawiający rozwiązał albo wypowiedział umowę w sprawie zamówienia publicznego z powodu okoliczności, za które wykonawca ponosi odpowiedzialność, jeżeli wypowiedzenie umowy nastąpiło w okresie 3 lat przed wszczęciem postępowania, a wartość niezrealizowanego zamówienia wyniosła co najmniej 5 % wartości umowy.

W świetle przywołanej regulacji Prawa Zamówień Publicznych, konsekwencją wypowiedzenia przez pozwanego umowy z uwagi na rzekome naruszenie przez powodów zakazu podwykonawstwa przewidzianego w § 11 ust. 1 umowy, w sytuacji gdy wartość niezrealizowanego na podstawie umowy zamówienia publicznego wyniosła blisko 14 % wartości umowy, jest wykluczenie powodów z udziału w każdym kolejnym postępowaniu o udzieleniu zamówienia publicznego prowadzonym przez pozwanego. Powodowie mają zatem interes prawny w ustaleniu bezskuteczności złożonego przez pozwanego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Tylko bowiem w toku niniejszego postępowania powodowie mogą zapobiec skutkom, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1 a) Prawa Zamówień Publicznych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powodów kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wyjaśnił, że wskazana przez powodów przyczyna wniesienia powództwa nie może być uznana za interes prawny powodów, gdyż pozwana spółka nie jest przedsiębiorcą trudniącym się zawodowo realizacją inwestycji jako inwestor bezpośredni lub zastępczy. Głównym zadaniem spółki jest zrealizowanie projektu pod nazwą „Gospodarka odpadami w obrębie powiatów (...) i (...)”, a następnie eksploatacja powstałych w wyniku tej inwestycji zakładów wraz z infrastrukturą.

Ponadto pozew o ustalenie nie może być wniesiony, gdy strona może poszukiwać ochrony w drodze powództwa o zasądzenie i przesłanka ta uniemożliwia wniesienie powództwa na podstawie art. 189 k.p.c. nawet w sytuacji gdy z okoliczności sprawy wynika, że ustalenie istnienia, bądź nieistnienia danego stosunku prawnego zapewniłoby ochronę interesów strony. W takiej sytuacji powództwo o świadczenie jako pociągające za sobą dużo dalsze skutki, nadające się do egzekucji, ma pierwszeństwo, a co za tym idzie wniesienie powództwa o ustalenie powinno skutkować jego oddaleniem.

Pozwany wyjaśnił, że w niniejszej sprawie zachodzi powyższa przesłanka oddalenia powództwa. Pozwana spółka rozwiązała umowę na podstawie § 15 ust. 1 pkt 1 umowy stron nr: (...)342- (...) z dnia 02 sierpnia 2011 roku. Ustęp 2 w/w przepisu przewiduje karę umowną, którą Wykonawca zapłaci Zamawiającemu w sytuacji rozwiązania przez niego umowy z przyczyn wskazanych w § 15 ust. 1 umowy.

W dniu 18 czerwca 2014 roku pozwana spółka wezwała powoda nr 1 do zapłaty kwoty 361.143,63 złotych tytułem kary umownej. Jednocześnie potrąciła ona kwotę 144.457,47 złotych z należnościami powodów wynikającymi z faktur VAT nr (...) z dnia 14 maja 2014 roku i nr (...) z dnia 14 maja 2014 roku. Tym samym powodowie, jeżeli kwestionują zasadność rozwiązania umowy powinni wnieść powództwo o zasądzenie świadczenia w zakresie potrąconej kwoty wynoszącej 144.457,47 złotych. Ewentualny wyrok pozytywny dla powodów (zasądzający świadczenie) skutkowałby jednocześnie zakwestionowaniem przez Sąd oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy, a tym samym domniemany interes prawny na jaki powołuje się strona powodowa, polegający na wykluczeniu powodów z udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego przez pozwanego w okresie 3 lat, również byłby chroniony. Kwestionując zasadność potrąceń, powodowie musieliby kwestionować również zasadność wypowiedzenia umowy.

Pozwany zwrócił uwagę, iż zarówno w postanowieniu 9 ust. 1 pkt 3 lit. b Części I SIWZ, jak i w postanowieniu 10 ust. 1 pkt 10 części I (...) posłużył się sformułowaniem „informacji o podstawie do dysponowania tymi osobami”. Nie oznacza to jednak, jak wskazują powodowie, że wymagał wskazania w ofercie podstaw prawnych do dysponowania osobami, które miały wykonywać zadania specjalistów kluczowych, a co za tym idzie, że pozwany dopuszczał dysponowanie rzeczonymi osobami na podstawie różnych stosunków pracy. Z powyższych postanowień, w rzeczywistości nie wynikało, że powodowie już na etapie składania ofert powinni przedłożyć umowę łączącą ich ze specjalistą kluczowym, będącą podstawą do dysponowania daną osobą. Wystarczało wówczas jedynie oświadczenie danego specjalisty, że po wygraniu przetargu będzie wykonywał czynności specjalisty przy kontrakcie. Fakt ten potwierdza sama oferta powodów, w której brak jest jakichkolwiek informacji na temat podstawy prawnej zatrudnienia specjalistów.

Jednocześnie pozwany, uznając, że podstawa do dysponowania osobami oznacza nie tylko umowę o pracę ale także inne stosunki cywilnoprawne, zaznacza, że postanowienia 9 ust. 1 pkt 3 lit b części I SIWZ oraz 10 ust. 1 pkt 10 części I (...) nie mogą być interpretowane jako zezwalające na dowolność w tym zakresie, wszak § 11 ust. 1 i ust. 2 umowy jako postanowienia szczególne, ograniczające dowolność w powierzaniu czynności specjalisty przy kontrakcie ma w tym przypadku charakter wiążący. Z postanowień tych wynika więc, że wykonawca ma możliwość powierzać wykonanie zadań poszczególnym specjalistom kluczowym na podstawie dowolnego stosunku prawnego, z wyjątkiem specjalistów – Menedżera Projektu i Menedżera (...).

W stosunku do nich zarówno umowa jak i Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia Publicznego (SIWZ) formułowały szczególne żądania co do form zatrudnienia. Zarówno § 11 ust. 1 umowy jak i Wzór Umowy w Sprawie Zamówienia Publicznego będący częścią SIWZ nakładały na Inżyniera Kontraktu określone wymagania dotyczące podstawy zatrudnienia w/w specjalistów kluczowych. Przy tak dużym, wielomilionowym projekcie, pozwany chciał mieć pewność, że będą oni wykonywać swoje obowiązki pod kontrolą i kierownictwem powodów, a co za tym idzie zwiększona byłaby pewność prawidłowego wykonywania ich obowiązków. Żaden stosunek cywilnoprawny nie dawał takiego bezpieczeństwa, jak umowa o pracę. Aby mieć pewność, że intencje stron przewidziane w § 11 ust. 1 umowy, polegające na zakazie powierzenia w drodze podwykonawstwa pełnienia wymienionych tam funkcji, będą w przyszłości prawidłowo rozumiane do § 11 włączono ust. 2 stanowiący, że: „Każde porozumienie, na mocy którego Wykonawca powierza wykonanie części usług osobie trzeciej uważane jest za umowę zawartą z podwykonawcą”.

Z załączonych do pozwu umów o współpracę zawartych pomiędzy powodem, a D. S. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) oraz pomiędzy powodem, a A. S. prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą (...) wynika, że umowy powyższe mają cechy umów o podwykonawstwo. Strona pozwana nie podziela wyrażonego w pozwie poglądu, że w niniejszej sprawie należy odróżnić tzw. samozatrudnienie od stosunku podwykonawstwa. Każde wykonywanie usług na rzecz wykonawcy przez podmiot prowadzący działalność gospodarczą ma charakter podwykonawstwa. Potwierdza to sama definicja przedsiębiorcy zawarta w ustawie z dnia 02 lipca 2014 roku o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U.2004 Nr 173 poz. 1807 z późn. zm.) w art. 4, z której wynika, że przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą we własnym imieniu czyli na własne ryzyko, własny rachunek i przede wszystkim samodzielnie. Obejściem tej zasady, a jednocześnie naruszeniem przepisów prawa pracy jest zawarcie umowy z osobą prowadzącą działalność gospodarczą na podstawie, której stawałaby się ona podmiotem zależnym i jednocześnie wykonywała polecenia związane z kierownictwem podmiotu, z którym umowę zawarła. Jak wynika z umów o współpracę zawartych pomiędzy powodem, a specjalistami kluczowymi zakres wykonywanych przez nich usług ma charakter samodzielny.

W ocenie pozwanego umowy o współpracę zawierane pomiędzy powodami, a specjalistami kluczowymi są typowymi umowami o podwykonawstwo i jako takie należy uznać je za niedozwolone w świetle umowy zawartej pomiędzy stronami, w sprawie zamówienia publicznego współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności o świadczenie usług. Zresztą już sama treść § 11 ust. 2 umowy wskazuje na szerokie rozumienie podwykonawstwa jako powierzenia części usług do wykonania osobie trzeciej. Treści powyższego przepisu, wbrew twierdzeniom powodów, nie należy rozpatrywać w kontekście art. 7 ust. 1 ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Przepis ten dotyczy sytuacji istniejącej na etapie wyboru wykonawcy, a jego ewentualne naruszenie umożliwia powodom skorzystanie ze środków ochrony prawnej przewidzianych w art. 179-181 ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Powodowie nie skorzystali z tej możliwości.

Odnosząc się zaś do twierdzeń powodów jakoby pozwany dobrze wiedział na jakiej podstawie specjaliści kluczowi wykonują swoje zadania, pozwany wskazał, że należy uznać je za nieprawdziwe. Z żadnych dokumentów przekazywanych przez powodów pozwanemu, zwłaszcza z zał. 6 do SIWZ „Wykaz osób uczestniczących w wykonaniu zamówienia w charakterze personelu kluczowego” nie wynika, że zarówno D. S. jak i A. S. nie są zatrudnieni przez powodów na umowę o pracę. W żadnym z dokumentów nie została wskazana podstawa wykonywania obowiązków w/w specjalistów kluczowych. Jego zdaniem nieprawdą jest więc twierdzenie, że z załączników wynikało, iż specjaliści kluczowi – Menedżer Projektu i Menedżer (...) nie są zatrudnieni przez powodów. Tym samym pozwany nie oponował przeciwko prowadzeniu przez specjalistów kluczowych działalności gospodarczej, gdyż nie miał o niej wiedzy, powód

nie zapoznał pozwanych z umowami o tzw. współpracę, zawieranymi ze specjalistami kluczowymi, które strona pozwana otrzymała dopiero wraz z pozwem.

Strona pozwana opierała się przez cały czas, od chwili zawarcia umowy, aż do 2013 roku na ustnym zapewnieniu powoda, że specjaliści kluczowi – Menedżer Projektu i Menedżer (...) wykonują swoje obowiązki na podstawie stosunku prawnego, który nie jest umową o podwykonawstwo.

Postanowieniem z dnia 10 września 2014 roku Sąd Okręgowy w Zielonej Górze w sprawie I C 288/14 uznał się niewłaściwym miejscowo i sprawę przekazał do prowadzenia i rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu, jako rzeczowo i miejscowo właściwemu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. od ponad 15 lat świadczy usługi konsultingowe i inżynierskie dla sektora transportowego i środowiskowego, prowadząc działalność gospodarczą na terenie całego kraju.

(...) sp. z o.o. świadczy usługi przy pomocy specjalistów, którzy wykonują powierzoną im pracę na podstawie różnych stosunków cywilnoprawnych, w tym część osób współpracujących z (...) sp. z o.o. prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą i świadczy usługi w formie samozatrudnienia.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : zeznania świadka J. A. (k.567-569).

Powodowie zawarli w 2010 roku umowę konsorcjum, w celu wspólnego ubiegania się o udzielenie przez pozwanego zamówienia publicznego na świadczenie usług inżyniera kontraktu, dotyczących organizacji, koordynacji, nadzorowania, zarządzania, sprawozdawczości oraz rozliczenia procesu inwestycyjnego projektu „Gospodarka odpadami w obrębie powiatów (...) i (...)”.

okoliczność bezsporna

Warunki udziału w postępowaniu przetargowym zostały określone w opracowanej przez pozwanego Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia ((...)).

Zgodnie z postanowieniami Części II SIWZ przyszły wykonawca nie mógł powierzyć wykonywania zadań Specjalisty Kluczowego nr I: Menedżera Kontraktu - Rezydenta oraz Specjalisty Kluczowego nr II: Menedżera (...) podwykonawcom.

Jednocześnie w Części I SIWZ, wykonawcy ubiegający się o udzielenie zamówienia zostali zobowiązani do wskazania już na etapie postępowania przetargowego osób, które będą wykonywały zadania specjalistów kluczowych wraz z informacjami na temat ich kwalifikacji zawodowych, doświadczenia oraz wykształcenia, jak również informacjami na temat podstawy prawnej do dysponowania przez przyszłego wykonawcę rzeczonymi osobami.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia (k.67-192).

W styczniu 2011 roku powodowie spółki złożyły wspólnie ofertę w postępowaniu przetargowym zorganizowanym przez pozwanego.

W ofercie powodowie wskazali osoby, które miały wykonywać zadania specjalistów kluczowych wraz z opisem ich wykształcenia, kwalifikacji, umiejętności oraz poziomu znajomości języka polskiego, przygotowanym według wzoru stanowiącego załącznik nr 6 do Części I SIWZ.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : oferta powodów w postępowaniu na pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu dla Projektu „Gospodarka odpadami w obrębie powiatów (...) i (...)” wraz z załącznikami (k.193-305).

Pozwany po przeprowadzeniu postępowania przetargowego wybrał ofertę złożoną przez powodów.

W związku z powyższym, w dniu 02 sierpnia 2011 roku pozwany zawarł z powodami umowę nr (...)342- (...) na realizację zamówienia publicznego współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności o świadczenie usług inżyniera kontraktu dla projektu „Gospodarka odpadami w obrębie powiatu (...) i (...)”.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : umowa nr (...)342- (...) z dnia 2 sierpnia 2011r. (k.306-322).

Zgodnie z § 11 w/w umowy pełnienie funkcji Specjalisty Kluczowego nr I: Menedżera Kontraktu - Rezydenta oraz Specjalisty Kluczowego nr II: Menedżera (...) nie mogło być powierzzone do podwykonawstwa. Jednocześnie strony ustaliły, że każde porozumienie na mocy którego powodowie powierzają wykonanie części usług osobie trzeciej uważne jest za umowę zawartą z podwykonawcą.

W myśl § 15 ust. 1 pkt 1 umowy pozwany był uprawniony do rozwiązania umowy z 14 dniowym okresem wypowiedzenia w przypadku, gdy wykonawca podzieli wykonanie całości lub części przedmiotu umowy na zasadach sprzecznych z opisanymi w § 11.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : umowa nr (...)342- (...) z dnia 2 sierpnia 2011r. (k.306-322).

Powyzsza umowa została zmieniona aneksem nr (...) z dnia 07 października 2011 roku.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : aneks nr (...) z dnia 7 października 2011r. (k.323-324).

Zgodnie z ofertą początkowo zadania Specjalisty Kluczowego nr I: Menedżera Kontraktu - Rezydenta wykonywał W. G., zaś Specjalisty Kluczowego nr II: Menedżera (...) P. K..

okoliczność bezsporna

We wrześniu 2011 roku pojawiła się konieczność zmiany personelu wykonującego zadania Specjalisty Kluczowego nr I: Menedżera Kontraktu - Rezydenta.

W związku z powyższym powodowie wystąpili z wnioskiem do pozwanego o wyrażenie zgody na zmianę Specjalisty Kluczowego nr I: Menedżera Kontraktu - Rezydenta z W. G. na D. S..

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : pismo z dnia 19 września 2011r. wraz z załącznikami (k.325-328), umowa o współpracę z dnia 1 września 2011r. (k.330-338), zeznania świadków: J. A. (k.567-569), D. S. (k.631v).

Pozwany zaakceptował wyżej wskazaną zmianę pismem z 22 września 2011 roku i nie wniósł w tym zakresie żadnych zastrzeżeń.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : zatwierdzenie zmiany kluczowych specjalistów z dnia 22 września 2011r. (k.329), zeznania świadka J. A. (k.567-569).

W marcu 2013 roku pojawiła się konieczność zmiany na stanowisku Specjalisty Kluczowego nr II: Menedżera (...).

Wobec powyższego, na podstawie § 12 ust. 1 i 2 umowy, w dniu 01 marca 2013 roku powodowie wystąpili z wnioskiem do pozwanego o wyrażenie zgody na zmianę Specjalisty Kluczowego nr II: Menedżera Finansów z P. K. na A. S..

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : pismo powodów z dnia 1 marca 2013r. wraz z załącznikiem (k.339-344), umowa o współpracy z dnia 1 marca 2013r. (k.346-350), zeznania świadka J. A. (k.567-569).

Pozwany zaakceptował wyżej wskazaną zmianę pismem z 12 marca 2013 roku i nie wniósł w tym zakresie żadnych zastrzeżeń.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : pismo pozwanego z dnia 12 marca 2013r. (k.345), zeznania świadków: J. A. (k.567-569), A. S. (k.609-610).

Żaden ze wskazanych powyżej specjalistów kluczowych nie był w czasie wykonywania umowy pracownikiem któregokolwiek z powodów. Wszystkie te osoby prowadziły działalność gospodarczą i z powodem miały zawarte umowy cywilnoprawne.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : umowa o współpracę z dnia 1 września 2011r. (k.330-338), umowa o współpracy z dnia 1 marca 2013r. (k.346-350), zeznania świadków: A. S. (k.609-610), A. O. (k.610-612), D. S. (k.631v).

Około połowy 2013 roku pozwany sformułował ogólne zastrzeżenia w stosunku do osoby D. S.. W związku z tymi zastrzeżeniami odbyło się spotkanie przedstawicieli powodów: J. A. i A. O. z przedstawicielami pozwanego, po którym to spotkaniu pozwany zaprzestał już zgłaszania zastrzeżeń w stosunku D. S..

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : zeznania świadków: J. A. (k.567-569), A. O. (k.610-612) D. S. (k.631v), zeznania prezesa zarządu pozwanego J. P. (1) (k.631v).

W lipcu 2013 roku miała miejsce u pozwanego kontrola Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W czasie tej kontroli inspektorzy zadawali również pytania dotyczące sposobu zatrudnienia specjalistów kluczowych.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : informacja pokontrolna (k.556-562), zeznania świadka J. B. (k.631), zeznania prezesa zarządu pozwanego J. P. (1) (k.631v).

Pismem z dnia 18 listopada 2013 roku pozwany wezwał powodów do przedstawienia w terminie 7 dni dokumentów potwierdzających zatrudnienie w powodowych spółkach zarówno D. S., jak i A. S..

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : pismo pozwanego z dnia 18 listopada 2013r. (k.351), zeznania świadka J. A. (k.567-569).

W odpowiedzi na powyższe wezwanie J. A. skontaktował się z przedstawicielem pozwanego I. B. i wskazał, że zarówno D. S., jak i A. S., prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą i nie są zatrudnieni przez powodów na podstawie umów o pracę, zaś zadania specjalistów kluczowych wykonują na podstawie umów o współpracę. W odpowiedzi na powyższe I. B. poinformowała J. A., że pozwany wycofuje pismo z dnia 18 listopada 2013 roku, a powodowie mają je traktować jako „niebyłe”.

dowód : zeznania świadków: J. A. (k.567-569).

W dniu 22 kwietnia 2014 roku pozwany skierował do powodów oświadczenie o wypowiedzeniu umowy.

Jako przyczynę wypowiedzenia wskazał, że osoby wykonujące obowiązki specjalisty kluczowego nr I: Menedżera Kontraktu - Rezydenta oraz Specjalisty - Kluczowego nr II: Menedżera (...) prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą, co w opinii pozwanego stanowi naruszenie zakazu podwykonawstwa wyrażonego w § 11 ust. 1 umowy oraz podstawę do wypowiedzenia umowy w myśl § 15 ust. 1 pkt 1.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : wypowiedzenie umowy z dnia 22 kwietnia 2014r. (k.352), zeznania świadka J. A. (k.567-569).

Obowiązki powodów przejął następnie (...) J. P. (2). A. S. współpracowała w ramach prowadzonej działalności gospodarczej również z tą firmą przy wykonywaniu kontraktu z pozwanym.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : zeznania świadków: A. S. (k.609-610).

Pismem z dnia 18 czerwca 2014 roku pozwana spółka wezwała powoda – (...) sp. z o.o. do zapłaty kwoty 361.143,63 złotych tytułem kary umownej, wynikającej z § 15 ust. 2 w/w umowy.

Jednocześnie w w/w piśmie pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu kwoty 144.457,47 złotych z tytułu w/w kary umownej z należnościami powodów, wynikającymi z faktur VAT nr (...) z dnia 14 maja 2014 roku i nr (...) z dnia 14 maja 2014 roku.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : pismo pozwanego z dnia 18 czerwca 2014r. wraz z dowodem doręczenia (k.434-435).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił, na podstawie dokumentów dołączonych przez strony do akt sprawy oraz zeznań świadków i prezesa zarządu pozwanego. Dokumenty te miały charakter dokumentów prywatnych i stosownie do treści 245 k.p.c. stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia zawarte w tych dokumentach. Dokumenty powyższe nie były kwestionowane przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd uznał za wiarygodne w całości zeznania świadka J. A., który jest zatrudniony u powoda ad. 1 jako specjalista ds. ochrony środowiska. W swoich spójnych i rzeczowych zeznaniach świadek zrelacjonował wszystkie wiadome mu okoliczności dotyczące wykonywania umowy łączącej strony w zakresie dotyczącym zatrudniania specjalistów kluczowych, w szczególności relacji jakie w tym zakresie zachodziły między stronami umowy, jak również przyczyn dla których umowa została wypowiedziana przez pozwanego. Zeznania świadka w znaczącym zakresie dotyczyły okoliczności bezspornych, a także potwierdzonych pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, w szczególności dokumentami przedłożonymi przez powoda.

Sąd nie znalazł podstaw, by odmówić wiarygodności zeznaniom świadka A. S., która na podstawie umowy zawartej z powodem, świadczyła usługi jako specjalista kluczowy. Świadek wskazała zarówno na podstawę, w oparciu o którą współpracowała z powodami, jak również szczegółowo opisała zasady tej współpracy i jej przebieg, w tym podejmowane działania i zakres jej zależności i podległości przedstawicielom powodowych spółek. Jej zeznania korespondowały w znaczącym zakresie z zeznaniami pozostałych przesłuchanych w sprawie świadków.

Z podobnych przyczyn, jak w przypadku dwóch poprzednio wymienionych świadków Sąd uznał za wiarygodne w przeważającym zakresie zeznania świadka A. O.. Świadek w swoich zeznaniach odnosił się przede wszystkim do kwestii zasad współpracy między powodami, a specjalistami kluczowym. Odnosił się także do zastrzeżeń jakie wobec D. S. formułował pozwany. Sąd odmówił zeznaniom świadka wiarygodności jedynie w zakresie, w jakim wskazywał, iż D. S. wykonywał swoje czynności samodzielnie i nie zatrudnił żadnych podwykonawców, albowiem w tym zakresie pozostawały one w sprzeczności z zeznaniami samego D. S., który wskazywał, że zatrudniał inspektorów nadzoru, z którymi miał podpisane umowy i których wynagradzał.

Sąd nie pozbawił przymiotu wiarygodności zeznaniom świadka J. B., jednakże miały one ograniczone znaczenie, gdyż ograniczały się w znaczącym zakresie do kwestii kontroli przeprowadzonej u pozwanego przez (...) oraz podnoszonych wątpliwości dotyczących sposobu zatrudnienia specjalistów kluczowych. W tym zakresie pozostawały one zbieżne między innymi z uznanymi za wiarygodne zeznaniami przedstawiciela pozwanego. W pozostałym zakresie zeznania świadka stanowiły jej prywatne osądy i przypuszczenia.

Sąd uznał za wiarygodne w całości zeznania świadka D. S.. Zeznania te były spójne, rzeczowe i logiczne, a także korespondowały z uznanymi za wiarygodne zeznaniami pozostałych przesłuchanych w sprawie świadków, jak również pozostawały zbieżne z dokumentami znajdującymi się w aktach sprawy. Zeznania świadka dotyczyły między innymi zasad jego współpracy z powodami, zastrzeżeń, jakie w stosunku do niego formułowała strona pozwana, jak również sporu między świadkiem, a prezesem zarządu pozwanego J. P. (1).

Sąd nie pozbawił przymiotu wiarygodności zeznań prezesa zarządu pozwanego J. P. (1), jednakże z uwagi na ich ogólność miały one ograniczone znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Przedstawiciel pozwanego, w sposób zbieżny z zeznaniami pozostałych przesłuchanych w sprawie świadków wskazywał na kontrole z (...) i powstałe wówczas wątpliwości, co do sposobu zatrudnienia specjalistów kluczowych, jak również przyznał, że zgłaszał zastrzeżenia, co do osoby D. S..

Sąd zważył co następuje:

W myśl art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Powodowie w niniejszej sprawie wnosili o ustalenie bezskuteczności oświadczenia pozwanego z dnia 22 kwietnia 2014 roku o wypowiedzeniu umowy z dnia 02 sierpnia 2011 roku. W niniejszej sprawie większość okoliczności faktycznych, niezbędnych dla rozstrzygnięcia sprawy pozostawała bezsporna. W szczególności strony nie wiodły sporu, co do warunków określonych w SIWZ, ofercie przetargowej powodów, jak również co do treści umowy łączącej strony. Poza sporem pozostawała także okoliczność wskazana przez pozwanego, jako podstawa wypowiedzenia umowy z powodami, jak również fakt, iż specjaliści kluczowi nie byli zatrudniani przez powodów na podstawie umów o pracę, ale współpracowali z powodami w oparciu o umowę cywilnoprawną. Spór między stronami ograniczał się w zasadzie do kwestii interpretacji zapisów umownych i oceny, czy w realiach niniejszej sprawy zaistniały uzasadnione podstawy do wypowiedzenia przez pozwanego umowy zawartej z powodami, jak również tego, czy i kiedy pozwany dowiedział się o rzekomych naruszeniach umowy przez powodów. Z uwagi jednak na sformułowanie żądania pozwu w pierwszej kolejności konieczne jest ustalenie, czy powodom przysługiwał interes prawny w wytoczeniu powództwa.

Kluczową przesłanką zasadności powództwa o ustalenie jest posiadanie przez powodów interesu prawnego. Interes prawny nie decyduje wprost o zasadności powództwa, a jedynie warunkuje możliwość badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda, że dany stosunek prawny lub prawo istnieje (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2009 roku II CSK 33/09 LEX nr 515730). Interes prawny jest to interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych. W przypadku ustalenia praw lub stosunków prawnych występuje z reguły (ale nie tylko) wówczas, gdy istnieje niepewność tego prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych. Niepewność może wynika z wielu przyczyn. Może być wynikiem zarówno spodziewanego kwestionowania prawa lub kwestionowania istnienia stosunku prawnego. Niepewność może powstać wskutek naruszenia prawa. Przyczyną niepewności może być sama ewentualność powstania skutków naruszenia prawa, gdy istnieją czasowe ograniczenia dochodzenia roszczeń danego rodzaju (M. Jędrzejewska w T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska Kodeks postępowania cywilnego Komentarz Część pierwsza Postępowanie rozpoznawcze tom 1 pod red. T. Erecińskiego Warszawa 2006 s. 448). Pojęcie interesu prawnego w ustaleniu w procesie istnienia lub nieistnienia prawa lub stosunku prawnego powinno być pojmowane elastycznie z uwzględnieniem celowościowej wykładni pojęcia interesu prawnego, konkretnych okoliczności danej sprawy i od tego, czy w drodze powództwa o świadczenie strona może uzyskać pełną ochronę swoich praw (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2005 roku V CK 704/04 LEX nr 180875). W orzecznictwie zwraca się uwagę, że powództwo o ustalenie prawa lub stosunku prawnego jest możliwe nie tylko wówczas, gdy interes prawny wynika z bezpośredniego zagrożenia prawa powoda, ale także gdy zmierza do zapobieżenia temu zagrożeniu. Powód musi udowodnić w procesie o ustalenie, że ma interes prawny w wytoczeniu powództwa przeciwko konkretnemu pozwanemu, który przynajmniej potencjalnie stwarza zagrożenie dla jego prawnie chronionych interesów, a sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego zapewni powodowi ochronę jego praw przez definitywne zakończenie istniejącego między stronami sporu lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu w przyszłości takiego sporu tj. obiektywnie odpadnie podstawa jego powstania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2009 roku II CSK 33/09 LEX nr 515730, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 05 kwietnia 2007 roku III AUa 1518/05 LEX nr 257445).

W kwestii interesu prawnego zwraca się w doktrynie uwagę, że w sytuacjach, w których występuje równocześnie – obok, także inna forma ochrony praw powoda brak, jest interesu prawnego dla powództwa o ustalenie. Przyjmuje się, że możliwość wytoczenia powództwa o zasądzenie wyklucza po stronie powoda istnienie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie naruszenia prawa lub stosunku prawnego (M. Jędrzejewska w T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska Kodeks postępowania cywilnego Komentarz Część pierwsza Postępowanie rozpoznawcze tom 1 pod red. T. Erecińskiego Warszawa 2006 s. 449). Powyższe nie ma charakteru bezwzględnego, bowiem zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie dopuszcza się istnienie interesu prawnego w ustaleniu, w sytuacji, w której przysługują równocześnie inne roszczenia. W wyroku z dnia 10 kwietnia 2014 roku II PK 179/13 LEX nr 1477440 Sąd

Najwyższy wskazał, że możliwość wytoczenia powództwa o świadczenie, nie wyklucza istnienia interesu prawnego w ustaleniu stosunku prawnego lub prawa, gdy ustalenie takie zapewni w większym stopniu ochronę praw powoda niż orzeczenie zobowiązujące do świadczenia. Ograniczanie możliwości wystąpienia z powództwem o ustalenie w takich sytuacjach byłoby sprzeczne z jego celem, którym, jak się podkreśla, jest zapewnienie skutecznej ochrony prawnej realizowanej w ramach szeroko pojmowanego dostępu do sądu.

Powodowie uzasadniając posiadanie interesu prawnego odwoływali się do zapisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych i zawartych w nich regulacjach, dających możliwość wykluczenia z postępowań przetargowych podmioty z którymi rozwiązano umowę zawartą w oparciu o przeprowadzony przetarg. Powodowie wskazywali, iż zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 1a) ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo Zamówień Publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r. poz. 2164) z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się wykonawców, z którymi dany zamawiający rozwiązał albo wypowiedział umowę w sprawie zamówienia publicznego z powodu okoliczności, za które wykonawca ponosi odpowiedzialność, jeżeli wypowiedzenie umowy nastąpiło w okresie 3 lat przed wszczęciem postępowania, a wartość niezrealizowanego zamówienia wyniosła co najmniej 5 % wartości umowy. Zdaniem powodów w świetle przywołanej regulacji Prawa Zamówień Publicznych, konsekwencją wypowiedzenia przez pozwanego umowy z uwagi na rzekome naruszenie przez powodów zakazu podwykonawstwa przewidzianego w § 11 ust. 1 umowy, w sytuacji gdy wartość niezrealizowanego na podstawie umowy zamówienia publicznego wyniosła blisko 14 % wartości umowy, jest wykluczenie powodów z udziału w każdym kolejnym postępowaniu o udzieleniu zamówienia publicznego prowadzonym przez pozwanego.

W tej materii zwrócić należy jednak uwagę, iż powyższe regulacje Prawa Zamówień Publicznych zostały uchylone. Ustawodawca dodał jednak do wspomnianego artykułu ust. 2a, zgodnie z którym zamawiający wyklucza z postępowania o udzielenie zamówienia wykonawcę, który w okresie 3 lat przed wszczęciem postępowania, w sposób zawiniony poważnie naruszył obowiązki zawodowe, w szczególności, gdy wykonawca w wyniku zamierzonego działania lub rażącego niedbalstwa nie wykonał lub nienależycie wykonał zamówienie, co zamawiający jest w stanie wykazać za pomocą dowolnych środków dowodowych, jeżeli zamawiający przewidział taką możliwość wykluczenia wykonawcy w ogłoszeniu o zamówieniu, w specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub w zaproszeniu do negocjacji. Zamawiający nie wyklucza z postępowania o udzielenie zamówienia wykonawcy, który udowodni, że podjął konkretne środki techniczne, organizacyjne i kadrowe, które mają zapobiec zawinionemu i poważnemu naruszeniu obowiązków zawodowych w przyszłości oraz naprawił szkody powstałe w wyniku naruszenia obowiązków zawodowych lub zobowiązał się do ich naprawienia.

Wykluczenie wykonawcy na podstawie art. 24 ust. 2a p.z.p. musi być poprzedzone ustaleniem, czy wykonawca podjął konkretne środki techniczne, organizacyjne i kadrowe, które mają zapobiec zawinionemu i poważnemu naruszeniu obowiązków zawodowych w przyszłości, oraz naprawił szkody powstałe w wyniku naruszenia obowiązków zawodowych lub zobowiązał się do ich naprawienia. Przepis art. 24 ust. 2a wymaga nie tylko spełnienia przez zamawiającego obowiązków wynikających z art. 92 ust. 1 pkt 3, tj. podania uzasadnienia faktycznego i prawnego wykluczenia wykonawcy z postępowania, ale także przedstawienia wykonawcy dowodów, które stanowiły podstawę wykluczenia. W takim przypadku, zgodnie z art. 6 k.c., ciężar dowodu, iż wykonawca podlega wykluczeniu na podstawie art. 24 ust. 2a, spoczywa na zamawiającym. Przedstawienie wykonawcy dowodów, że zachodzą podstawy wykluczenia określone w art. 24 ust. 2a, musi nastąpić nie później niż w dacie zawiadomienia o wykluczeniu (zob. wyrok (...) z dnia 09 lutego 2015 roku, KIO 145/15, www.uzp.gov.pl) – J. N. Komentarz do art.24 ustawy - Prawo zamówień publicznych – Lex.

Nie budzi wątpliwości, że zmienione regulacje jednoznacznie wskazały, iż to na zamawiającym spoczywał ciężar wykazania, że zaistniały podstawy do wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Oznacza to, iż powodowie nie muszą każdorazowo wykazywać, że nie zaistniały w stosunku do nich podstawy do wykluczenia z postępowania przetargowego. Nie pozbawia to jednak powodów interesu prawnego. Uzyskanie bowiem orzeczenia stwierdzającego bezskuteczność wypowiedzenia umowy, pozwalałoby zapobiec w przyszłości podejmowaniu prób wykluczenia powodów z przetargów. Wyrok uwzględniający powództwo jednoznacznie przesądzałby, iż takie podstawy w związku z wypowiedzeniem spornej umowy nie istnieją. Zwrócić należy uwagę, iż zamawiający podstawy

do wykluczenia może wykazywać za pomocą dowolnych środków dowodowych, a zatem również samego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Bez znaczenia w tej kwestii pozostają podnoszone przez pozwanego okoliczności, iż powodowie od czasu wypowiedzenia umowy nie zgłosili swojej oferty w organizowanym przez pozwanego przetargu i nie zostali z niego wykluczeni. Pozwany próbował również dowodzić, że nie zamierza w najbliższym czasie organizować przetargów, w których powodowie mogliby uczestniczyć i w konsekwencji z których mogliby zostać wykluczeni. W tej materii w pierwszej kolejności należy wskazać, iż nie sposób jest jednoznacznie wykluczyć, że takie postępowania miałyby miejsce w przyszłości. Przy czym co istotne chodzi o jakiegokolwiek przetargi, a nie tylko takie, których przedmiotem jest świadczenie usług inżyniera kontraktu. Możliwość wykluczenia dotyczy nie tylko przetargów organizowanych przez pozwanego, ale również przez inne podmioty. Po drugie istotna jest potencjalna i realna możliwość wykluczenia z przetargu. Nie można również pominąć faktu, że okoliczność wypowiedzenia umowy z winy powodów, mogłaby rzutować na relacje powodów z innymi podmiotami i możliwość uznania ich przez potencjalnych kontrahentów za osoby niesolidne, co wiązać by się mogło z możliwością nieuzyskania kolejnych umów. Mogłoby to zatem skutkować naruszeniem renomy powodów.

Pozwany zwracał również uwagę, iż powodowie nie mogą wystąpić z roszczeniem o ustalenie z tej przyczyny, że przysługuje im roszczenie o zapłatę. Pozwany bowiem naliczył powodom karę umową i potrafił jej część z wierzytelnością obejmującą część wynagrodzenia umownego za okres przed wypowiedzeniem umowy. Zwrócić należy uwagę, iż powodowie w takim procesie wnosiliby o zapłatę za okres objęty umową, a zatem nie musieliby wykazywać bezskuteczności wypowiedzenia. Okoliczności dotyczące wypowiedzenia badane byłyby jedynie wówczas, gdyby pozwany podniósł zarzut potrącenia kary umownej. Trudno zatem pozbawić powodów prawa wytoczenia niniejszego powództwa, z tej tylko przyczyny, że być może w procesie jaki wytoczyliby pozwanemu o zapłatę, pozwany broniłby się określonymi zarzutami. Co istotne nawet, gdyby zarzut taki został podniesiony i uwzględniony przez Sąd, to potwierdzenie tego znalazłoby się w uzasadnieniu wyroku, a nie w sentencji, a zatem nie byłoby objęte powagą rzeczy osądzonej. Powodowie nie dysponowaliby jednoznacznym potwierdzeniem bezskuteczności wypowiedzenia.

W ocenie Sądu powodowie wykazali, iż posiadają interes prawny w żądaniu ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia. Pozwoliło to na merytoryczne rozważanie przez Sąd zasadności zgłoszonego roszczenia. Pozwany wypowiedział sporna umową oświadczeniem z dnia 22 kwietnia 2014 roku, wskazując jako przyczynę wypowiedzenia, że osoby wykonujące obowiązki specjalisty kluczowego nr I: Menedżera Kontraktu - Rezydenta oraz Specjalisty - Kluczowego nr II: Menedżera (...) prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą, co w opinii pozwanego stanowiło naruszenie zakazu podwykonawstwa wyrażonego w § 11 ust. 1 umowy i było podstawą do wypowiedzenia umowy w myśl § 15 ust. 1 pkt 1. Przepis ten stanowił, że pozwany był uprawniony do rozwiązania umowy z 14 dniowym okresem wypowiedzenia w przypadku, gdy wykonawca podzieli wykonanie całości lub części przedmiotu umowy na zasadach sprzecznych z opisanymi w § 11. Wspominany § 11 w/w umowy stanowił, że pełnienie funkcji Specjalisty Kluczowego nr I: Menedżera Kontraktu - Rezydenta oraz Specjalisty Kluczowego nr II: Menedżera (...) nie mogło być powierzone do podwykonawstwa. Jednocześnie strony ustaliły, że każde porozumienie, na mocy którego powodowie powierzają wykonanie części usług osobie trzeciej, uważne jest za umowę zawartą z podwykonawcą.

Poza sporem pozostawało, że osoby powołane na oba w/w stanowiska nie były zatrudnione przez któregokolwiek z powodów na podstawie umowy o pracę, ale prowadziły własną działalność gospodarczą i z powodami zawierały umowy o współpracy. Wbrew jednak stanowisku pozwanego, żaden z zapisów umowy łączącej strony nie wymagał, aby kluczowi specjaliści byli zatrudniani na podstawie umów o pracę. Ustalono jedynie, iż nie mogą oni wykonywać swoich obowiązków, jako podwykonawcy powodów. Istota sporu sprowadzała się zatem do oceny zakresu podwykonawstwa, a w dalszej kolejności ustalenia, czy umowy zawarte przez specjalistów kluczowych były umowami z podwykonawcami. Strony w tym zakresie odwoływały się do znaczenia tego pojęcia na gruncie innych aktów prawnych i jego wykładni dokonanej w licznych orzeczeniach judykatury. Wszystkie one miały jednak wyłącznie charakter pomocniczy. Podkreślić należy bowiem, iż strony w umowie zawarły legalną definicję podwykonawstwa i to ona jest wiążąca w tym zakresie, zarówno dla stron, jak i Sądu.

Wspominana definicja podwykonawstwa zawarta w § 11 stanowiła, że każde porozumienie, na mocy którego powodowie powierzają wykonanie części usług osobie trzeciej uważne jest za umowę zawartą z podwykonawcą.

Definicja ta jest niezwykle ogólna i jej literalna wykładnia, mogłaby w ocenie Sądu prowadzić do niewłaściwych interpretacji, skutkujących objęciem jej zakresem, zbyt dużej ilości stosunków umownych.

Możliwość dokonania wykładni została przewidziana w art. 65 k.c., zgodnie z którym oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

W uchwale składu 7 sędziów SN z dnia 29 czerwca 1995 roku, III CZP 66/95, LexisNexis nr (...) (OSNC 1995, nr 12, poz. 168) wskazano między innymi, że wykładnia oświadczeń woli polega na ustaleniu ich znaczenia, czyli sensu. Ma ona na celu ustalenie właściwej treści regulacji zawartej w oświadczeniu woli. Ogólne reguły interpretacyjne prowadzące do osiągnięcia tego celu określone zostały w art. 65 k.c. [...]. Wyrażone w przytoczonym przepisie reguły interpretacyjne grupują się wokół dwóch respektowanych przez prawo cywilne wartości. Są nimi z jednej strony wola (intencja) osoby dokonującej czynności prawnej, z drugiej natomiast zaufanie, jakie budzi złożone oświadczenie woli u innych osób. Odpowiednio do tych wartości w doktrynie wyróżnia się subiektywną metodę wykładni zorientowaną na wolę osoby składającej oświadczenie woli oraz metodę obiektywną (normatywną) akceptującą punkt widzenia adresata. Możliwa jest również kombinowana metoda wykładni, uwzględniająca obie wspomniane wartości.

Na tle art. 65 k.c. należy przyjąć kombinowaną metodę wykładni, opartą na kryterium subiektywnym i obiektywnym. Stanowisko takie zajmuje też nauka prawa cywilnego. Stosowanie kombinowanej metody wykładni do czynności prawnych *inter vivos* obejmuje dwie fazy. W pierwszej fazie sens oświadczenia woli ustala się, mając na uwadze rzeczywiste ukonstytuowanie się znaczenia między stronami. Oznacza to, że uznaje się za wiążący sens oświadczenia woli, w jakim zrozumiała go zarówno osoba składająca, jak i odbierająca to oświadczenie. Decydująca jest zatem rzeczywista wola stron. Podstawę prawną do stosowania w tym przypadku wykładni subiektywnej stanowi przepis art. 65 § 2 k.c., który, choć mowa w nim o umowach, odnosi się w istocie do wszystkich oświadczeń woli składanych innej osobie. Jeżeli okaże się, że strony nie przyjmowały tego samego znaczenia oświadczenia woli, konieczne jest przejście do drugiej, obiektywnej fazy wykładni, w której właściwy dla prawa sens oświadczenia woli ustala się na podstawie przypisania normatywnego, czyli tak jak adresat sens ten rozumiał i rozumieć powinien. Za wiążące uznać trzeba w tej fazie takie rozumienie oświadczenia woli, które jest wynikiem starannych zabiegów interpretacyjnych adresata. Decydujący jest normatywny punkt widzenia odbiorcy, który z należytą starannością dokonuje wykładni zmierzającej do odtworzenia treści myślowych osoby składającej oświadczenie woli. Przeważa tu ochrona zaufania odbiorcy oświadczenia woli nad wolą, a ściślej nad rozumieniem nadawcy. Nadawca bowiem formułuje oświadczenie woli i powinien uczynić to w taki sposób, aby było ono zgodnie z jego wolą zrozumiane przez odbiorcę. Wykładnia obiektywna sprzyja pewności stosunków prawnych, a tym samym i pewności obrotu prawnego.

Zgodnie z kombinowaną metodą wykładni, priorytetową regułą interpretacyjną oświadczeń woli składanych indywidualnym adresatom stanowi rzeczywista wola stron. Zastosowanie tej reguły wymaga wyjaśnienia, jak strony rzeczywiście zrozumiały złożone oświadczenie woli, w szczególności jaki sens łączyły z użytym w oświadczeniu woli zwrotem czy wyrażeniem. W razie ustalenia, że były to te same treści myślowe, pojmowany zgodnie sens oświadczenia woli trzeba uznać za wiążący.

Jeżeli chodzi o oświadczenia woli ujęte w formie pisemnej, czyli wyrażone w dokumencie, to sens tych oświadczeń ustala się, przyjmując za podstawę wykładni przede wszystkim tekst dokumentu. W procesie jego interpretacji podstawowa rola przypada językowym regułom znaczeniowym. Wykładni poszczególnych wyrażen dokonyuje się z uwzględnieniem kontekstu, w tym także związków treściowych występujących między zawartymi w tekście postanowieniami. Uwzględnieniu podlegają również okoliczności, w jakich oświadczenie woli zostało złożone, jeżeli dokument obejmuje takie informacje, a także cel oświadczenia woli wskazany w tekście bądź zrekonstruowany na podstawie zawartych w nim postanowień.

Dokonując interpretacji powyższego zapisu umownego wskazać należy, iż jego literalna wykładnia prowadziłaby do absurdalnych wniosków, albowiem pozwalałaby swym zakresem objąć również umowę o pracę, gdyż pracownik

w stosunku do powodów jest osobą trzecią, a obowiązki swoje wykonuje na podstawie umowy (porozumienia). Obejmowałyby zatem swoim zakresem większość stosunków umownych.

Interpretując przedmiotowy zapis umowy nie można pominąć jego związku ze wspomnianym zapisem dotyczącym zakazu podwykonawstwa niektórych specjalistów kluczowych. Między stronami w zasadzie nie istniał spór co do tego jaki był cel wprowadzenia powyższych zapisów umownych. Pozwany dążył bowiem do wyeliminowania sytuacji, w której osoby zajmujące tak ważne stanowiska, kluczowe dla prawidłowego wykonywania umowy, a w konsekwencji realizacji całej inwestycji, miałyby dużą samodzielność w wykonywaniu obowiązków i nie były podporządkowane powodom. Uznać zatem należy, że podwykonawstwo w rozumieniu zapisów umowy obejmowałoby każdy stosunek umowny, który nie jest umową o pracę i w oparciu o który wykonawca miałby swobodę w wykonywaniu powierzonych obowiązków.

Przyjęcie interpretacji pozwanego, który z zakresu podwykonawstwa wyłączał jedynie stosunek pracy, oznaczałoby brak racjonalnego uzasadnienia, dla tak sformułowanych zapisów umownych. Gdyby bowiem wolą stron było, aby specjaliści kluczowi wykonywali swoje obowiązki jedynie na podstawie umowy o pracę, to wówczas taki zapis znalazłby się wprost w umowie. Skoro jednak nie został on przez strony zawarty w umowie, to przyjęcie należy, że strony dopuszczały, aby specjaliści kluczowi wykonywali swoje obowiązki nie tylko na podstawie umowy o pracę, ale również w oparciu o inny stosunek umowny, z tym jednak zastrzeżeniem, że w ramach tego stosunku, osoby te musiały być podporządkowane powodom. Na możliwość takiego ukształtowania stosunków umownych pozwalała obowiązująca w systemie prawa cywilnego swoboda zawierania umów, określona w art. 353¹ k.c.

Za taką interpretacją zapisów umownych przemawiały również okoliczności faktyczne sprawy. Przede wszystkim fakt, iż pozwany wiedział na jakiej podstawie „zatrudniani” są przez powoda wspomniani specjaliści kluczowi. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że wiedzę taką posiadał poprzedni prezes zarządu pozwanej spółki, który pozostawał w stosunkach koleżeńskich ze świadkiem D. S., jak również inni pracownicy pozwanej spółki. Z zeznań wspomnianego świadka wynika jednoznacznie, że z pozwanym współpracował już wcześniej przy innych kontraktach i pozwany miał świadomość w jaki sposób realizowana była współpraca.

Już nawet w okresie, gdy prezesem zarządu pozwanego był J. P. (3) pozwany akceptował sposób wykonywania spornych zapisów umowy przez powodów. Z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków i przedstawiciela pozwanego wynika, że wątpliwości, co do wykonywania umowy przez powodów pozwany miał powziąć w związku z kontrolą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, jaka miała miejsce w lipcu 2013 roku. Pozwany jednak o wyjaśnienia zwrócił się do powodów dopiero pismem z dnia 18 listopada 2013 roku. Pozwany w żaden racjonalny sposób nie wyjaśnił tak długiego okresu zwłoki w wyjaśnieniu tej kwestii. Oznaczać to może jedynie, że pozwany akceptował wykonywanie obowiązków przez powodów i nie wnosił w tym zakresie żadnych zastrzeżeń. Co jednak istotne po otrzymaniu powyższego pisma pracownik powoda J. A. skontaktował się z przedstawicielem pozwanego I. B. i wskazał, że zarówno D. S., jak i A. S., prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą i nie są zatrudnieni przez powodów na podstawie umów o pracę, zaś zadania specjalistów kluczowych wykonują na podstawie umów o współpracę. W odpowiedzi na powyższe I. B. poinformowała J. A., że pozwany wycofuje pismo z dnia 18 listopada 2013 roku, a powodowie mają je traktować jako „niebyłe”. Pozwany nigdy więcej nie zwracał się do powodów o udzielenie wyjaśnień w tym zakresie, ani tym bardziej nie wyzwał do prawidłowego wykonania umowy. Dopiero w kwietniu 2014 roku wypowiedział umowę. Skoro zatem pozwany, mając świadomość, w jaki sposób wykonywana jest umowa, przez okres pięciu miesięcy nie podejmuje żadnych działań, to tym samym akceptował zaistniałą rzeczywistość, a zatem pośrednio przyznawał, że wykonywanie obowiązków specjalistów kluczowych na podstawie zawartych przez nich umów o współpracę, było zgodne z zapisami kontraktu łączącego strony. Tym samym pozwany dopuszczał wykonywanie tych funkcji przez osoby, które nie były pracownikami powodów.

Samo jednak przyjęcie, że w umowie dopuszczone zostało wykonywanie obowiązków określonych specjalistów kluczowych przez osoby, które nie są pracownikami powodów, a których z powodami łączy umowa cywilnoprawna, pod warunkiem, że umowa ta nie może być zakwalifikowana jako podwykonawstwo, nie było wystarczające dla

uznania, że powodowie nie naruszyli spornych zapisów umownych. Konieczne jest bowiem dokonanie oceny stosunków umownych łączących powodów, a dokładnie powoda ad. 1 ze specjalistami kluczowymi – D. S. i A. S..

Z umowy o współpracę zawartej w dniu 01 września 2011 roku między D. S. i powodem wynika jednoznacznie, że D. S. miał wykonywać swoje usługi w terminach i zakresie zgodnym z otrzymanymi instrukcjami i poleceniami. Miał przyjmować instrukcje i polecenia w związku z usługami oraz/lub umową jedynie od W. G. i J. A.. Co istotne wykonawca miał rozpocząć świadczenie usług jedynie na podstawie polecenia powoda. Jednocześnie instrukcje lub polecenia otrzymywane bezpośrednio od pozwanego wykonawca miał wykonywać o ile leżą one w zakresie uzgodnionych usług. O fakcie otrzymania takich bezpośrednich instrukcji lub poleceń wykonawca miał bezzwłocznie powiadamiać powoda oraz dostarczyć mu kopie takiej instrukcji lub polecenia (punkty 3.1 i 3.2 umowy). Zastosowanie powyższych zapisów w praktyce potwierdził w swoich zeznaniach świadek D. S., wyjaśniając jednocześnie, że otrzymywał polecenia od przedstawicieli powoda, z którymi również musiał uzgadniać wszystkie swoje działania. Wskazał również, że to powód opracował formaty (wzory) dokumentów, na podstawie których sporządzano raporty. Wszelkie raporty były najpierw przesyłane do powoda, który musiał je zatwierdzić, przed przekazaniem ich pozwanemu.

Również w swoich zeznaniach drugi specjalista kluczowy A. S. wskazywała, iż wykonywała swoje prace pod kierownictwem inżyniera rezydenta, który kierował pracami zespołu inżyniera kontraktu i któremu świadek podlegała. Polecenia miała otrzymywać od inżyniera rezydenta, jak również od jego asystenta. Świadek wyjaśniła, że dokumenty otrzymywała bezpośrednio z biura inżyniera kontraktu, a więc od powoda, i sporządzone przez siebie, na ich podstawie, dokumenty przesyłała również do biura inżyniera kontraktu lub bezpośrednio pozwanemu, ale w takim przypadku kopia przesyłana była również powodowi. Świadek wskazała także, że posiadała w biurze inżyniera kontraktu skrzynkę mailową, za pomocą której otrzymywała i wysyłała określone dokumenty.

Z powyższego wynika w sposób jednoznaczny, że wspomniani specjaliści kluczowi nie posiadali pełnej samodzielności w wykonywaniu obowiązków umownych. Otrzymywali oni od powoda wiążące ich polecenia, a rezultat ich pracy musiał być każdorazowo akceptowany przez powoda. Nie budzi zatem wątpliwości, że wykonywanie przez nich obowiązków miało miejsce w warunkach podległości służbowej, charakterystycznej dla stosunku pracy. W ocenie Sądu umowy o współpracę zawarte przez powoda ze specjalistami kluczowymi nie mogą zostać uznane, za umowy podwykonawcze w rozumieniu § 11 umowy. Wykonujący na ich podstawie swoje obowiązki, nie posiadali swobody w ich wykonywaniu, charakterystycznej dla stosunku podwykonawczego. Co istotne wspomniane podporządkowanie specjalistów było tym elementem, który był istotny dla pozwanego i który miał być podstawą do sformułowania spornych zapisów umownych. Wspomniane umowy o współpracy spełniały te wymagania, a zatem zdaniem Sądu nie naruszały warunków umowy łączącej strony, a pozwany nie miał w związku z tym podstawy, do jej wypowiedzenia.

Na marginesie zwrócić należy uwagę na dwie inne kwestie. Z zeznań wspomnianej już świadek A. S. wynika, że po wypowiedzeniu umowy przez pozwanego, świadek nawiązała współpracę z podmiotem, który przejął po powodach obowiązki inżyniera kontraktu. Co jednak istotne nie była ona zatrudniona przez ten podmiot na podstawie umowy o pracę, ale swoje obowiązki wykonywała w ramach swojej działalności gospodarczej, a więc podobnie, jak na podstawie umowy z powodem. Pozwanemu zatem wówczas „nie przeszkadzał” sposób „zatrudnienia” świadka.

Przy ocenie zasadności zgłoszonych roszczeń nie można pominąć również faktu, że przez cały okres wykonywania umowy pozwany nie zgłaszał jakichkolwiek zastrzeżeń, co do wykonywania umowy przez powodów, w szczególności co do pracy specjalistów kluczowych. Pozwany próbował jedynie doprowadzić do odwołania z funkcji D. S., jednakże nie sformułował w stosunku do niego jakichkolwiek merytorycznych zarzutów. Ostatecznie jednak ze swego żądania zrezygnował. Powyższe związane było zapewne z konfliktem personalnym istniejącym między D. S., a prezesem zarządu pozwanego - J. P. (1). Nie jest w ocenie Sądu wykluczone, że na zachowanie pozwanego i podejmowane działania wpływ miał właśnie wspomniany konflikt. Przed objęciem funkcji prezesa zarządu pozwanej spółki przez J. P. (1), pozwany nie zgłaszał jakichkolwiek uwag, czy też wątpliwości, co do sposobu i prawidłowości wykonywania umowy przez powodów.

Reasumując powyższe rozważania wskazać należy, iż roszczenie powodów okazało się zasadne w całości. Powodowie wykazali, że wypowiedzenie umowy z dnia z dnia 02 sierpnia 2011 roku, dokonane przez pozwanego pismem z dnia 22 kwietnia 2014 roku było bezskuteczne. Nie zaistniały bowiem podstawy do wypowiedzenia umowy określone w § 15 umowy. W ocenie Sądu powodowie nie naruszyli bowiem zapisu § 11 umowy dotyczącego formy prawnej zatrudnienia niektórych specjalistów kluczowych. Nie byli oni zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, ale w oparciu o stosunek cywilnoprawny – umowę o współpracy. Warunki wykonywania usług w oparciu o te umowy wskazywały na podporządkowanie specjalistów powodowi i wykonywanie przez nich pracy pod bezpośrednią kontrolą powoda. Istnienie wspomnianej podległości nie pozwalało w ocenie Sądu uznać spornych umów za umowy podwykonawcze w rozumieniu § 11 umowy. W ocenie Sądu z zakresu podwykonawstwa strony wyłączyły wszystkie stosunki umowne, w których wykonawca musiał działać w oparciu i w granicach poleceń otrzymywanych od powoda. Wbrew stanowisku pozwanego katalog umów spełniających te kryterium nie został ograniczony jedynie do umowy o pracę. Mając na uwadze powyższe oraz brak zastrzeżeń ze strony pozwanego co do wykonywania umowy przez powodów, Sąd uznał wspomniane wypowiedzenie umowy za bezskuteczne. Jednocześnie w ocenie Sądu z uwagi na obowiązujące regulacje prawne, dotyczące wykluczenia określonych podmiotów z postępowania przetargowego, Sąd uznał, iż powodowie posiadają interes prawny w żądaniu ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia. W związku z powyższym Sąd uwzględnił w całości zgłoszone powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku obciążając nimi w całości pozwanego jako stronę przegrywającą proces. W tym zakresie Sąd oparł się na przepisach art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Zgodnie z ich brzmieniem strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Do powyższych kosztów stosownie do § 3 przywołanego powyżej przepisu należą dla strony reprezentowanej przez adwokata wynagrodzenie nie wyższe niż stawki określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Na koszty postępowania poniesione przez powodów w niniejszym procesie składały się: opłata od pozwu, koszty zastępstwa procesowego i koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 złotych oraz koszty stawiennictwa świadków. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił w oparciu o treść § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 461 ze zm.).

SSO Maria J. Werle